

Χρειάζονται αντίβαρα στο υφεσιακό πακέτο για την ανάκαμψη της οικονομίας

21 Απριλίου 2016

Επισκόπηση

- Η κυβέρνηση, εκούσια άκουσα, διαπραγματεύεται το συνολικό πακέτο λιτότητας μέχρι το 2018, με πιθανολογούμενο αντάλλαγμα κάποια διευθέτηση για το χρέος. Από τις μέχρι σήμερα εξελίξεις τεκμαίρεται ότι η υπόσχεση για την ελάφρυνση του χρέους δεν πρόκειται να υλοποιηθεί πριν την επίτευξη του στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5 π.μ. του ΑΕΠ το 2018 και την εφαρμογή των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων του 3ου Μνημονίου. Δεδομένου του ελλείμματος αξιοπιστίας, όπου ακόμη και η ψήφιση νόμων (όπως για το ασφαλιστικό το 2010) δεν σημαίνει απαραίτητα και την εφαρμογή τους, είναι πιθανόν οι πιστωτές να απαιτήσουν την ψήφιση όλων των μέτρων λιτότητας και λοιπών δεσμεύσεων για μεταρρυθμίσεις μέχρι το 2018 και να συγχρούνουν τις εκταμιεύσεις, αλλά και τον ρυθμό ελάφρυνσης του χρέους, με τον βαθμό υλοποίησης των μέτρων που ψηφίζονται. Ήδη, εδóθη στην δημοσιότητα το κείμενο νομοσχεδίου με τις, κατά το μάλλον ή ήττον, γνωστές φορολογικές και ασφαλιστικές ρυθμίσεις άμεσης εφαρμογής, των οποίων τις επιπτώσεις θα επαναξιολογήσουμε όταν ολοκληρωθεί η συνεχιζόμενη διαπραγμάτευση. Στο πλαίσιο αυτό, πάντως, προκύπτει η ανάγκη άμεσου ανασχεδιασμού του μίγματος πολιτικής καθώς η ελληνική οικονομία δεν πρόκειται να αντέξει την άγρια λιτότητα που φαίνεται να προκρίνεται για τα επόμενα τρία χρόνια. Ο ΣΕΒ προτείνει, κατ' ελάχιστον, να δοθεί άμεση προτεραιότητα στην ουσιαστική πάταξη της φοροδιαφυγής με την εφαρμογή γενικευμένων ηλεκτρονικών διασταυρώσεων εισοδηματικών ροών και συσσωρευμένης περιουσίας και την επέκταση των ηλεκτρονικών συναλλαγών σε όλη την αγορά. Αυτό θα επιτρέψει την μείωση των φορολογικών συντελεστών για τους συνεπείς φορολογούμενους ιδιώτες και επιχειρήσεις (που δημιουργούν τα σταθερά εισοδήματα και τις υγιείς θέσεις απασχόλησης), τη θέσπιση φοροαπαλλαγών για την τόνωση των επενδύσεων και τη δραστική μείωση των φόρων στην ενέργεια που υποσκάπτουν την ανταγωνιστικότητα της ελληνικής βιομηχανίας. Επίσης, επειδή οι καιροί ου μενετοί, προβάλλει πλέον ως επιτακτική ανάγκη η αποτελεσματική προώθηση των ιδιωτικοποιήσεων/αποκρατικοποιήσεων, η ενεργή διαχείριση της δημόσιας περιουσίας και η προσέλκυση άμεσων ξένων επενδύσεων, στη βάση της αξιοπιστίας που κτίζεται με την πειθαρχημένη υλοποίηση του 3ου Μνημονίου. Προκύπτει, επίσης, ανάγκη άμεσης εφαρμογής των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων που δημιουργούν τις συνθήκες για την περαιτέρω βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της οικονομίας, δηλαδή της αύξησης της σχετικής κερδοφορίας των δυναμικών κλάδων των διεθνώς εμπορεύσιμων αγαθών σε σχέση με τους παραδοσιακούς κλάδους. Οι τελευταίοι απολαμβάνουν σημαντικά υψηλότερη κερδοφορία σε ανατιστοιχία με την χαμηλή παραγωγικότητά τους, εμποδίζοντας τη μεταφορά πόρων στους κλάδους που δημιουργούν ανταγωνιστικές και καλοπληρωμένες θέσεις εργασίας, που δεν βασίζονται σε φοροδιαφυγή, προστασία από τον ανταγωνισμό, δημοσιονομικά ελλείμματα και δανεισμό από το εξωτερικό.
- Μετά την αφαίρεση εκτάκτων εσόδων του 2015 και του 2016, προκύπτει ότι η ταμειακή εκτέλεση του προϋπολογισμού ενισχύεται από την αύξηση των εσόδων, απόρροια της αύξησης των φόρων το 2015, καθώς και τη συγκράτηση των ταμειακών δαπανών. Η βιομηχανική παραγωγή τελεί εν αναμονή σαφέστερων προοπτικών ανάκαμψης, ενώ ο εμπορικός στόλος με Ελληνική σημαία συνεχίζει να μειώνεται.
- Η αναβάθμιση των δικτύων διανομής ηλεκτρικής ενέργειας της χώρας με τις απαραίτητες υποδομές που θα τα καταστήσουν «έξυπνα δίκτυα» μπορεί να συνεισφέρει καθοριστικά στην αύξηση της ενεργειακής αποτελεσματικότητας της χώρας. Η δυνατότητα αξιοποίησης της προσφοράς πολλών μικρών και μεγάλων παραγωγών ηλεκτρικής ενέργειας και, παράλληλα, της βέλτιστης διαχείρισης της ζήτησης δημιουργεί σημαντικές ευκαιρίες εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης των περιβαλλοντολογικών επιδόσεων. Θέτει όμως παράλληλα και μεγάλες προκλήσεις στον διαχειριστή του συστήματος, καθώς απαιτεί την πραγματοποίηση σημαντικών επενδύσεων, τις οποίες η χώρα μας έχει ήδη δεσμευτεί ότι θα πραγματοποιήσει έως το 2020. Μάλιστα αυτές οι επενδύσεις μπορεί να έχουν μεγάλη προστιθέμενη αξία εφόσον γίνει έγκαιρα ένας προσεκτικός σχεδιασμός και κατάλληλη ενημέρωση των εγχώριων βιομηχανιών.

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist
E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +302115006104

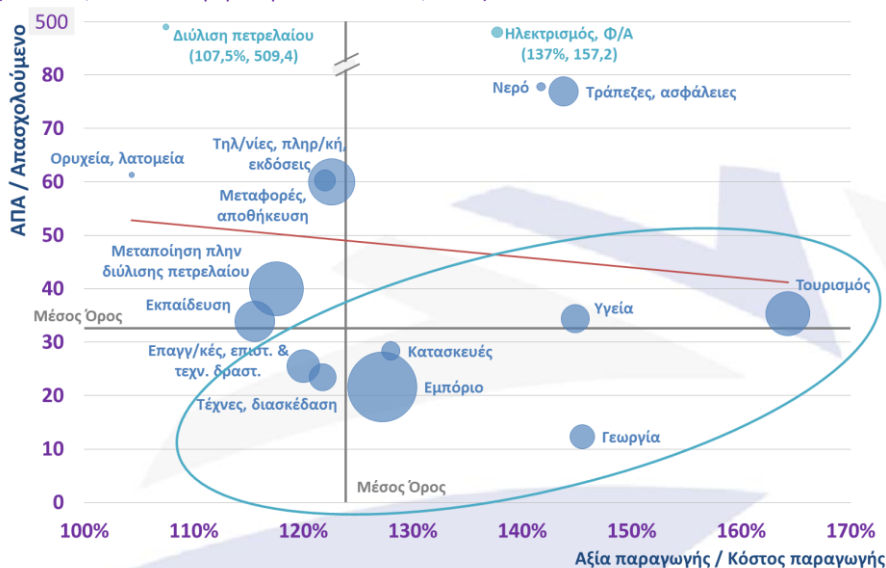
Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor
E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +302115006157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor
E: printsipas@sev.org.gr
T: +302115006176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

Παραγωγικότητα και Κερδοφορία κατά Κλάδο

(Eurostat, Εθνικοί Λογαριασμοί κατά κλάδο, 2014)

* Το μέγεθος των κουκίδων δείχνει τη συμμετοχή του κλάδου στο σύνολο της Ακαθάριστης Προστιθέμενης Αξίας. Το κόστος παραγωγής ισούται με το άθροισμα της ενδιάμεσης ανάλωσης, του εργατικού κόστους και των αποσβέσεων. Δεν περιλαμβάνεται ο κλάδος δημόσιας διοίκησης καθώς η αξία παραγωγής ισούται με το κόστος παραγωγής και ο κλάδος διαχείρισης ακίνητης περιουσίας καθώς περιλαμβάνει κυρίως τα ενοίκια κατοικιών.

Η μεταποίηση και το νέο αναπτυξιακό πρότυπο

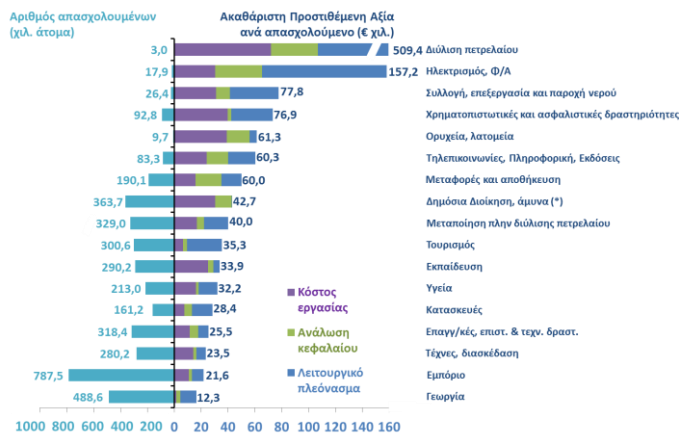
Η ελληνική οικονομία πάσχει από υπερσυγκέντρωση εργατικού δυναμικού στους παραδοσιακούς κλάδους σχετικά χαμηλότερης παραγωγικότητας (δημόσια διοίκηση, εμπόριο, γεωργία και παντός είδους ελεύθερα επαγγέλματα), όπου απασχολείται το 81% των ~3,9εκ. μισθωτών, ελεύθερων επαγγελματιών και ανεξάρτητων παραγωγών, παράγοντας το 66% της ακαθάριστης προστιθέμενης αξίας (ΑΠΑ) της οικονομίας, εξαιρουμένης της ακίνητης περιουσίας (ενοίκια, κ.λπ.). Οι δυναμικοί πιο εξωστρεφείς και σχετικά υψηλότερης παραγωγικότητας κλάδοι της οικονομίας (βιομηχανία, logistics, τηλεπικοινωνίες, πληροφορική, τράπεζες και ασφάλειες) απασχολούν το 19% του εργατικού δυναμικού παράγοντας το 34% της ΑΠΑ της οικονομίας ως ανωτέρω. Στο Διάγραμμα 1, απεικονίζονται οι κλάδοι της ελληνικής οικονομίας κατηγοριοποιημένοι κατά ΑΠΑ ανά απασχολούμενο και το επίπεδο απασχόλησης που αντιστοιχεί σε κάθε κλάδο. Σημειώνεται ότι η δημόσια διοίκηση και άμυνα (κεντρική διοίκηση) εμφανίζεται υψηλότερα στην κατάταξη ακόμα και από την ελληνική μεταποίηση πλην διύλισης πετρελαίου (!), που με την σειρά της εμφανίζεται χαμηλά στην κατάταξη σε σχέση με όλους τους άλλους σχετικά δυναμικούς κλάδους της ελληνικής οικονομίας (!).

Το πρώτο φαινόμενο αντανάκλα τα ακραία παθογένεια της ελληνικής οικονομίας, με τον μέσο μισθό (μικτά) στο δημόσιο να είναι ανώτερος από τον μέσο μισθό στην μεταποίηση πλην διύλισης πετρελαίου (Διάγραμμα 2), όταν οι εξειδικεύσεις και τα προσόντα των εργαζομένων στην μεταποίηση είναι κατά τεκμήριο υψηλότερα εκείνων που εργάζονται στο δημόσιο. Σημειώνεται εν προκειμένω ότι, περιλαμβανομένων των εργοδοτικών εισφορών στις οποίες η Eurostat προσθέτει την παρούσα αξία των μελλοντικών συντάξεων, η διαφορά μεταξύ μισθών στο δημόσιο και την μεταποίηση είναι πολύ μεγαλύτερη εκείνης που προκύπτει από την αντιπαράθεση των μικτών μισθών, ακριβώς διότι δεν καταβάλλονται εργοδοτικές εισφορές στο παρελθόν από το κράτος στους δημόσιους υπαλλήλους. Το δεύτερο φαινόμενο αποκαλύπτει την δυσμενέστερη σχετικά θέση της μεταποίησης πλην διύλισης πετρελαίου σε σχέση με άλλους δυναμικούς κλάδους της ελληνικής οικονομίας (Διάγραμμα3), καθώς η μεταποίηση επιβαρύνεται από υπέρμετρα υψηλό κόστος ενέργειας, που είναι βασικό συστατικό στοιχείο της μεταποιητικής παραγωγής σε πολύ μεγαλύτερο βαθμό απ' ό,τι σε άλλους κλάδους που είναι υπηρεσίες (logistics, τηλεπικοινωνίες, χρηματοοικονομικά) ή δραστηριοποιούνται στην παραγωγή ενέργειας είτε σχετίζονται με παράγοντες που άπτονται της συμμετοχής του κράτους ή της συγκέντρωσης του κλάδου στις εν λόγω δραστηριότητες. Και, βεβαίως, η μεταποίηση πλην διύλισης πετρελαίου είναι ο πιο εκτεθειμένος κλάδος στον διεθνή ανταγωνισμό, καθώς αντιπροσωπεύει το 84% των ελληνικών εξαγωγών αγαθών χωρίς πετρελαιοειδή, και το 89% περιλαμβανομένης της διύλισης πετρελαίου. Όλοι οι άλλοι κλάδοι είναι πολύ πιο προστατευμένοι από τον ανταγωνισμό, ακόμη και στην εγχώρια αγορά, εκ φύσεως ή από σχεδιασμό. Με τα δεδομένα αυτά, το κόστος ενέργειας στην Ελλάδα, που κυμαίνεται από 5-10%, και ανέρχεται σε 40-50% του κόστους για ενεργοβόρες βιομηχανίες (που είναι εν δυνάμει και οι πρωταθλητές στις ελληνικές εξαγωγές), αντιπροσωπεύει ένα σοβαρό ανταγωνιστικό μειονέκτημα για την ελληνική μεταποίηση. Το ενεργειακό κόστος, μαζί με το υψηλό μη μισθολογικό κόστος που είναι κοινό, βεβαίως, για όλους τους κλάδους, αποτελεί τα δύο μεγάλα αγκάθια στην ελληνική ανταγωνιστικότητα. Τα κόστη αυτά είναι υψηλά, και σε πολλές περιπτώσεις υψηλότερα απ' ό,τι στο εξωτερικό (Διάγραμμα 4), λόγω της υπέρμετρης φορολόγησης των καυσίμων και των υψηλών εισφορών κοινωνικής ασφάλισης. Τα κρατικά έσοδα από τις πηγές αυτές συντηρούν έναν υπερμεγέθη δημόσιο τομέα και ένα άδικο ασφαλιστικό σύστημα, διάτρητο με πρόνοια. Στην ουσία, τα έσοδα αυτά αντισταθμίζουν, παρά το λαθρεμπόριο, τις απώλειες εσόδων από την μεγάλη φοροδιαφυγή, που λαμβάνει χώρα κατά κανόνα στους λιγότερο οργανωμένους σε εταιρική μορφή παραδοσιακούς κλάδους της ελληνικής οικονομίας. Είναι, λυιπόν, εκ των ων ουκ άνευ η στροφή της δημοσιονομικής προσαρμογής στην μείωση των δαπανών και όχι στην αύξηση των φόρων, εάν όντως επιδιώκεται η δημοσιονομική σταθερότητα και η ενίσχυση των πιο παραγωγικών εξωστρεφών κλάδων της ελληνικής οικονομίας, που δημιουργούν ανταγωνιστικές και σχετικά καλοπληρωμένες θέσεις εργασίας.

Βεβαίως, οι κλάδοι χαμηλότερης παραγωγικότητας είναι κατά κανόνα και κλάδοι υψηλότερης φοροδιαφυγής, και, συνεπώς, τα στοιχεία ίσως υποεκτιμούν την παραγωγικότητα αυτών των κλάδων. Ταυτόχρονα, παρατηρούμε ότι οι κλάδοι αυτοί είναι και πρωταθλητές στην αποδοτικότητα όπως καταγράφεται από τον λόγο αξίας προς κόστος παραγωγής ή, το ίδιο, τιμής προς κόστος ανά μονάδα προϊόντος. Και

Διάγραμμα 1: Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία και αριθμός απασχολούμενων κατά κλάδο

(ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Εθνικοί Λογαριασμοί 2014)

(*) Εμφανίζεται τόσο υψηλά στην κατάταξη καθώς κατά το Ευρωπαϊκό Σύστημα Εθνικών Λογαριασμών (ESA 2010), που εφαρμόζεται από τη Eurostat και την ΕΛΣΤΑΤ, στο εργατικό κόστος ενσωματώνεται η παρούσα αξία των μελλοντικών συντάξεων δημοσίων υπαλλήλων που στο παρελθόν δεν κατέβαλαν εισφορές (δες Διάγραμμα 2).

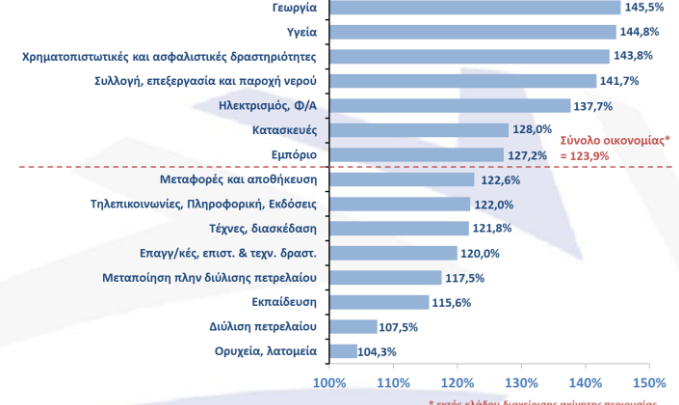
Διάγραμμα 2: Εργατικό κόστος ανά μισθωτό κατά κλάδο

(Eurostat, Εθνικοί Λογαριασμοί 2014)

Διάγραμμα 3: Αξία παραγωγής προς κόστος παραγωγής κατά κλάδο

(ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat, Εθνικοί Λογαριασμοί 2014)

(*) Δεν περιλαμβάνεται ο κλάδος δημόσιας διοίκησης καθώς η αξία παραγωγής ισούται με το κόστος παραγωγής και ο κλάδος διαχείρισης ακίνητης περιουσίας καθώς περιλαμβάνει κυρίως τα ενοίκια κατοικιών.

εδώ, όμως, εάν υπάρχει υποεκτίμηση του κόστους λόγω φοροδιαφυγής, η αποδοτικότητα θα είναι υψηλή. Είναι λογικό, επίσης, οι κλάδοι οι οποίοι δεν υφίστανται πιέσεις από τον διεθνή ανταγωνισμό και, αντιθέτως, προστατεύονται μέσω φοροδιαφυγής και στρεβλώσεων στο θεσμικό πλαίσιο του ανταγωνισμού (εμπόδια στην είσοδο νέων επιχειρήσεων στον κλάδο, κλειστά επαγγέλματα, κ.λπ.), να εμφανίζονται ως κλάδοι υψηλών περιθωρίων κερδοφορίας. Και εδώ βρίσκεται η κακοδαιμονία του στρεβλού ελληνικού αναπτυξιακού προτύπου. Η υψηλότερη σχετική κερδοφορία των παραδοσιακών και εσωστρεφών κλάδων της οικονομίας (όπως ενισχύεται μάλιστα μέσω και της φοροδιαφυγής και των εμποδίων στον εγχώριο ανταγωνισμό) εγκλωβίζει πόρους (εργαζόμενους, επενδύσεις,) και δεν επιτρέπει την μεταφορά τους στους δυναμικούς και εξωστρεφείς κλάδους (όπου η φοροδιαφυγή είναι ανύπαρκτη κατά κανόνα και ο ανταγωνισμός είναι σκληρός). Βεβαίως, τα τελευταία χρόνια η ανταγωνιστικότητα της ελληνικής οικονομίας έχει βελτιωθεί με την δημοσιονομική προσαρμογή και τις διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις που έχουν γίνει, αλλά τα στοιχεία δείχνουν ότι δεν είναι εύκολη υπόθεση η μετάβαση σε μία οικονομία που παράγει εμπορεύσιμα αγαθά. Η σχετική υψηλή κερδοφορία των παραδοσιακών και προστατευμένων κλάδων, έναντι των δυναμικών κλάδων, της οικονομίας αποτελεί ένδειξη της ελλιπούς εφαρμογής διαρθρωτικών αλλαγών, αλλά και των εμποδίων, όπως π.χ. του υψηλού ενεργειακού κόστους, στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των κλάδων διεθνώς εμπορεύσιμων προϊόντων.

Οικονομικές εξελίξεις

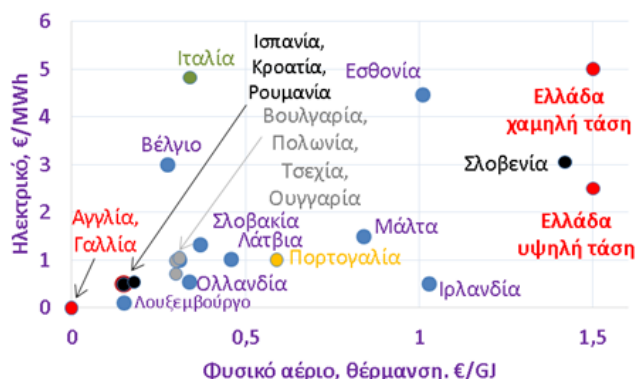
Εκτέλεση κρατικού προϋπολογισμού: Η φαινομενικά σημαντική υποχώρηση των τακτικών εσόδων Μαρτίου στα €3 δις, από €3,3 δις το Μάρτιο 2015 και άνω των €4 δις το Φεβρουάριο 2016, εξηγείται από μια σειρά έκτακτων εγγραφών. Καταρχήν, φέτος εισπράχτηκαν έσοδα όπως το μέρισμα της ΤτΕ τον Φεβρουάριο, αντί τον Μάρτιο πέρυσι, και μάλιστα το μέρισμα αυτό ήταν αυξημένο κατά περίπου €400 εκατ. Έτσι ερμηνεύεται μέρος της αύξησης των εσόδων Φεβρουαρίου 2016 σε σχέση με το Φεβρουάριο 2015 κατά €948 εκατ., αλλά και η αποδυνάμωση των εσόδων Μαρτίου 2016 σε σχέση με τον Φεβρουάριο 2016 (Διάγραμμα 5). Την ίδια ώρα που το Μάρτιο του 2015 υπήρχαν έσοδα €191 εκατ. από ANFA/SMP, πλέον των εσόδων €298 εκατ. του Φεβρουαρίου 2015, το 2016, τα αντίστοιχα έσοδα ήδη τον Φεβρουάριο 2016 ανήλθαν σε €375 εκατ. (τα αντίστοιχα έσοδα Μαρτίου 2016 θα ανακοινωθούν με το αναλυτικό δελτίο). Επιπλέον, τα έσοδα Μαρτίου 2015 είχαν ενισχυθεί και με €150 εκατ. περίπου λόγω της υιοθέτησης του μέτρου των «100 δόσεων» καθώς και με περίπου €250 εκατ. ενδοκυβερνητικών συναλλαγών. Αφού συνυπολογιστούν τα παραπάνω φαίνεται ότι μεγάλο μέρος της αύξησης των καθαρών εσόδων χωρίς τα έσοδα αποκρατικοποιήσεων (Πίνακας 1) κατά 6,6% προέρχεται από την αύξηση των φόρων μετά την υπογραφή του τρίτου μνημονίου. Στο Διάγραμμα 5 βλέπουμε πως τα έσοδα Μαρτίου 2016 προσεγγίζουν το επίπεδο εσόδων Μαρτίου 2015, που όμως ήταν ενισχυμένα από έκτακτα γεγονότα που υπονοεί την ενίσχυση των οργανικών εσόδων, όπως είναι λογικό μετά τα μέτρα αύξησης των φόρων του καλοκαιριού 2015. Τέλος, η αποδυνάμωση των εσόδων του προϋπολογισμού δημοσίων επενδύσεων τον Μάρτιο, μετά τα πολύ αυξημένα έσοδα του Φεβρουαρίου, διασφαλίζει ότι στο τρίμηνο τα έσοδα του ΠΔΕ για το 2016 κινούνται πλέον πιο κοντά στο επίπεδο του πρώτου τριμήνου του 2015 (Πίνακας 1). Σε ό,τι αφορά τις δαπάνες, η βελτίωση του ταμειακού ισοζυγίου κατά €1,5 δις. σε σχέση με το στόχο βασίζεται για άλλη μια φορά και στη συγκράτηση των ταμειακών δαπανών, που φυσικά περιλαμβάνει και τη μη εξόφληση οφειλών του κράτους προς την αγορά. Αυτή η εξέλιξη καταγράφεται τόσο σε σχέση με τα περυσινά επίπεδα όσο και σε σχέση με το στόχο (12,7% μειωμένες πρωτογενείς δαπάνες).

Οικονομικές Προβλέψεις ΔΝΤ: Σύμφωνα με την τελευταία έκθεση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου Ταμείο ([World Economic Outlook](#), Απρ. 2016), η παγκόσμια ανάπτυξη συνεχίζεται με αναμικτό ρυθμό, εκθέτοντας την παγκόσμια οικονομία σε κινδύνους. Για το 2016 και το 2017, το ΔΝΤ προβλέπει μικρή επιτάχυνση της παγκόσμιας ανάπτυξης (+3,2% και +3,5% αντίστοιχα) επισημαίνοντας μεταξύ των κινδύνων κυρίως τις αναταράξεις στις χρηματοπιστωτικές αγορές, παρά τις αντοχές και την προσαρμογή που επιδεικνύουν. Για την Ελλάδα, το ΔΝΤ ανεβάζει το δημοσιονομικό έλλειμμα του 2015 στο 4,2% του ΑΕΠ και το πρωτογενές έλλειμμα στο 0,6% του ΑΕΠ και εκτιμά το δημόσιο χρέος στο 178,4% του ΑΕΠ, ενώ για το 2016 προβλέπει ύφεση -0,6% και την ανεργία να παραμένει στο 25%. Για τη ζώνη του ευρώ προβλέπει για το 2016 ανάπτυξη +1,5% και την ανεργία στο 10,5%.

Δείκτης Κύκλου Εργασιών στη Βιομηχανία: Τον Φεβρουάριο 2016, ο γενικός Δείκτης Κύκλου Εργασιών στη Βιομηχανία παρουσίασε μείωση

Διάγραμμα 4: Ειδικοί φόροι κατανάλωσης σε ενέργεια για βιομηχανική χρήση

(Ευρ. Επιτροπή, πίνακες ειδικών φόρων, Ιαν. 2016)

Σημ.: Σε πολλές χώρες όπως Γαλλία, Βέλγιο, Ολλανδία, Ισπανία, Ιταλία υπάρχουν πολύ χαμηλοί φόροι για ενεργοβόρες βιομηχανίες. Εδώ έχουν ληφθεί αυτές οι τιμές. Για την Ελλάδα συμπεριλαμβάνονται οι φόροι χαμηλής τάσης που αφορούν πχ την κλωστοϋφαντουργία και υψηλής τάσης που αφορούν πχ τη μεταλλουργία.

Πίνακας 1: Εκτέλεση κρατικού προϋπολογισμού

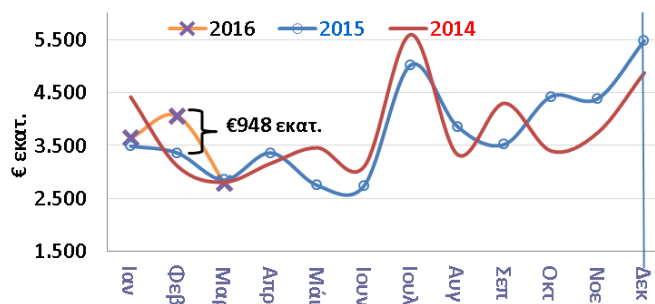
(Υπ. Οικ. Μάρτ. 2016)

Ισοζύγιο κ.π. (*)	Ιανουάριος- Μάρτιος						
	€ εκατ.	2015	2016	Δ %	Στόχος	Δέ με	Δ % με
Καθαρά έσοδα τ.π. (**)		10.191	10.867	6,6%	10.527	340	3,2%
Έσοδα ΠΔΕ		1.449	1.554	7,2%	2.000	-446	-22,3%
Πρωτ. δαπάνες τ.π. πλην τόκων		9.343	9.202	-1,5%	10.546	-1.344	-12,7%
Δαπάνες ΠΔΕ		542	580	7,0%	660	-80	-12,1%
Πρωτογενές αποτέλεσμα κ.π. (**)		1.542	2.638	71,1%	1.054	1.584	150,3%
Ισοζύγιο κ.π. (*)		-194	1.073		-615	1.688	

(*) Έχουν αφαιρεθεί €12 εκατ. έσοδα αποκρατικοποιήσεων, που έχουν αφαιρεθεί και από τον στόχο, και αντίστοιχα €190 εκατ. το 2015. Δεν έχουν αφαιρεθεί €491 εκατ. από ANFA/SMP για το 2015, τουλάχιστον €375 για το 2016 καθώς και το μέρισμα της ΤτΕ, που είναι αυξημένο το 2016 κατά περίπου €400 εκατ.

Διάγραμμα 5: Εκτέλεση κρατικού προϋπολογισμού καθαρά έσοδα τακτικού προϋπολογισμού

(Υπ. Οικ. Μάρτ. 2016)

(*) Έχουν αφαιρεθεί €12 εκατ. έσοδα αποκρατικοποιήσεων, και αντίστοιχα €190 εκατ. το 2015. Έχουν αφαιρεθεί €491 εκατ. από ANFA/SMP για το 2015 και €375 εκατ. το 2016, που ενδέχεται να αυξηθούν με την ανακοίνωση των αναλυτικών στοιχείων Μαρτίου. Δεν έχει αφαιρεθεί το μέρισμα της ΤτΕ, που καταβλήθηκε τον Φεβρουάριο και είναι αυξημένο το 2016 κατά περίπου €400 εκατ., αλλά δεν έχει ανακοινωθεί το ακριβές του ύψος για το 2015 και 2016. Επίσης για το 2015 δεν έχουν αφαιρεθεί έκτακτα έσοδα ύψους περίπου €400 εκατ.

-15,1% σε σύγκριση με τον αντίστοιχο Δείκτη του Φεβρουαρίου 2015, έναντι μείωσης -10,0% που σημειώθηκε κατά την αντίστοιχη σύγκριση του έτους 2015 προς το 2014. Ειδικότερα, στη μεταποίηση οι πωλήσεις υποχώρησαν κατά -15,4%, κυρίως λόγω του κλάδου διύλισης πετρελαίου (-40,4%), ενώ εξαιρουμένων των πετρελαιοειδών ο κύκλος εργασιών στη μεταποίηση παρουσίασε αντοχές (+0,8%, Διάγραμμα 6). Συνολικά κατά το πρώτο 2μηνο του 2016 ο γενικός δείκτης εμφανίζει μείωση -14,5%, και χωρίς τη διύλιση πετρελαίου -2,8%.

Δύναμη του Ελληνικού Εμπορικού Στόλου: Για πλοία 100 ΚΟΧ και άνω, το μήνα Φεβρουάριο 2016 σε σύγκριση με την αντίστοιχη δύναμη του Φεβρουαρίου 2015, παρουσίασε μείωση κατά 0,4% έναντι μείωσης 2,4% που σημειώθηκε κατά την αντίστοιχη σύγκριση του έτους 2015 προς το 2014. Η Ολική Χωρητικότητα του Ελληνικού Εμπορικού Στόλου, από πλοία 100 ΚΟΧ και άνω, το μήνα Φεβρουάριο 2016 σε σύγκριση με την αντίστοιχη χωρητικότητα του Φεβρουαρίου 2015, παρουσίασε μείωση 0,7%, έναντι αύξησης 0,5% που σημειώθηκε κατά την αντίστοιχη σύγκριση του έτους 2015 προς το 2014.

Γεωργικοί δείκτες τιμών: Συνεχίστηκε για 31ο μήνα τον Φεβρουάριο του 2016 η μείωση των τιμών εισροών (-2,7%), κυρίως λόγω της πτώσης των τιμών καυσίμων κίνησης (-18,7%) και θέρμανσης (-24,2%), ενώ οι τιμές εκροών (αγροτικών προϊόντων) υποχώρησαν (-5,5%) για 2^ο συνεχόμενο μήνα έπειτα από 13 μήνες ανοδικής πορείας, ανακόπτοντας τη βελτίωση των όρων εμπορίου που παρατηρήθηκε από το φθινόπωρο του 2014.

Τα «έξυπνα δίκτυα» διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και οι επενδυτικές ευκαιρίες για τις ελληνικές επιχειρήσεις!

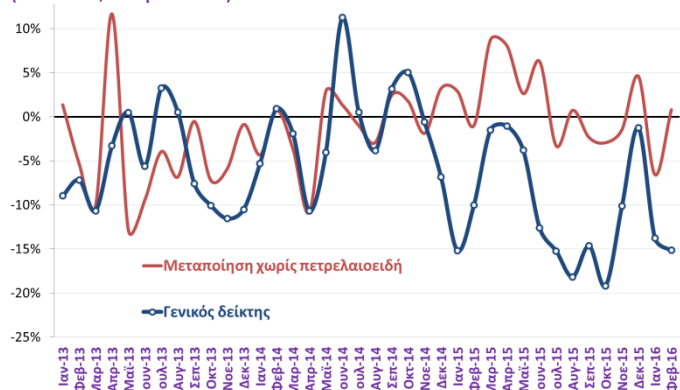
Η επίτευξη των Ευρωπαϊκών στόχων για 20% συμμετοχή των Ανανεώσιμων Πηγών Ενέργειας (ΑΠΕ) στην τελική κατανάλωση ενέργειας μέχρι το 2020 και 27% μέχρι το 2030, καθώς και αντίστοιχων ποσοστών εξοικονόμησης ενέργειας, έχει δημιουργήσει πλήθος νέων προκλήσεων. Οι προκλήσεις αυτές μπορούν να αντιμετωπισθούν και με την μετεξέλιξη των σημερινών ηλεκτρικών δικτύων διανομής σε «έξυπνα δίκτυα». Τα «έξυπνα δίκτυα» μπορούν να ικανοποιήσουν τις αυξημένες ανάγκες όλων των χρηστών, ενισχύοντας την αξιοπιστία τους μέσω βελτιωμένης παρακολούθησης των φορτίων, παρά την αύξηση του αριθμού των προμηθευτών και την ποικιλία των χαρακτηριστικών τους. Τα «έξυπνα δίκτυα» μπορούν να οδηγήσουν σε σημαντική εξοικονόμηση κόστους ενέργειας για τους καταναλωτές και αυξημένη αποτελεσματικότητα μέσω βελτιστοποίησης της συνεισφοράς των προμηθευτών.

Μέσα στο νέο ενεργειακό τοπίο που διαμορφώνεται, ο ρόλος των διαχειριστών διανομής ηλεκτρικής ενέργειας είναι καθοριστικός για την ασφάλη και αποδοτική λειτουργία όλου του συστήματος ενέργειας και η διαχείριση των δικτύων βρίσκεται στην «καρδιά» της λειτουργίας της αγοράς προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας. Η σχέση με τον καταναλωτή αποκτά νέες διαστάσεις και γίνεται πλήρως αμφίδρομη. Οι διαχειριστές είναι υπεύθυνοι για να παρέχουν στους καταναλωτές άμεση πληροφόρηση και καλύτερο έλεγχο της χρήσης, άρα και του κόστους της ηλεκτρικής τους ενέργειας. Ο συνδυασμός των «έξυπνων δικτύων», με πλήθος εγκατεστημένων αισθητήρων που παρέχουν on-line μετρήσεις για τη λειτουργία του συστήματος, με τα έξυπνα μετρητικά συστήματα, τα οποία προσφέρουν πληροφορίες για την κατανάλωση σε πραγματικό χρόνο, μετατρέπουν σταδιακά τις Εταιρίες των Δικτύων Διανομής σε διαχειριστές ενός πολύ μεγάλου όγκου δεδομένων και πληροφοριών. Οι διαχειριστές των δικτύων διανομής, καλούνται να επεξεργαστούν αυτό το μεγάλο όγκο δεδομένων με διαφανή και αποδοτικό τρόπο, με κύριο γνώμονα το όφελος όλων των χρηστών (παραγωγών, προμηθευτών και καταναλωτών), διασφαλίζοντας παράλληλα την ομαλή, εύρυθμη και χωρίς διακρίσεις λειτουργία της αγοράς.

Το νέο αυτό περιβάλλον είναι εξαιρετικά πολύπλοκο, καθώς πρέπει να αντιμετωπισθούν σύνθετα θέματα όπως η ενσωμάτωση και η διαχείριση της διεσπαρμένης παραγωγής και των ενεργών πλέον καταναλωτών, ικανών να διαμορφώνουν οι ίδιοι το ενεργειακό τους προφίλ, η ενσωμάτωση και η διαχείριση διεσπαρμένης αποθήκευσης ηλεκτρικής ενέργειας, η φόρτιση ηλεκτρικών αυτοκινήτων και η περαιτέρω επέκταση της χρήσης του ηλεκτρισμού σε άλλες εφαρμογές, η λειτουργία μελλοντικών αποκεντρωμένων αγορών ενέργειας και επικουρικών υπηρεσιών, κλπ.

Στο πλαίσιο αυτό, στην Ελλάδα δραστηριοποιείται ο ΔΕΔΔΗΕ, που είναι 100% θυγατρική εταιρία της ΔΕΗ, η οποία διατηρεί την κυριότητα των παγίων και χρηματοδοτεί τη λειτουργία και τις επενδύσεις της θυγατρικής της. Από τον Μάιο του 2012, ο ΔΕΔΔΗΕ δραστηριοποιείται ως μια ανεξάρτητη λειτουργικά και οργανωτικά εταιρία, με βασική αποστολή την αποδοτική λειτουργία, συντήρηση και ανάπτυξη του δικτύου διανομής της χώρας, τη διαχείριση των ηλεκτρικών

Διάγραμμα 6: Κύκλος εργασιών στη βιομηχανία (ΕΛΣΤΑΤ, Φεβ. 2016)

Πίνακας 2: Οικονομικές προβλέψεις ΔΝΤ (ΔΝΤ, World Economic Outlook Data Base, Απρ. 2016)

	2014	2015	2016	2017	2018
Πραγματικό ΑΕΠ (% μεταβολή)	0,6	-0,2	-0,6	2,7	3,1
Συνολικές επενδύσεις (% του ΑΕΠ)	12,2	9,8	9,6	10,9	12,5
Πληθωρισμός (% μεταβολή)	-1,4	-1,1	0,0	0,6	1,1
Εισαγωγές (% μεταβολή)	7,7	-5,8	12,9	-0,4	0,6
Εξαγωγές (% μεταβολή)	7,5	-7,9	-3,5	4,5	3,1
Ποσοστό ανεργίας (% του εργ. δυναμικού)	26,5	25,0	25,0	23,4	21,7
Ισοζύγιο Τρεχ. Συναλλαγών (% του ΑΕΠ)	-2,1	-0,0	-0,2	-0,3	-0,3

Πίνακας 3: Ύψος επενδύσεων έως 2022 και ύψος προδοκόμενου ωφέλους από εγκατάσταση μετρητών και ανάπτυξη έξυπνων δικτύων ηλεκτρισμού στην Ελλάδα. (Ευρ. Επιτροπή, 2014, ιστοσελίδα για Smart grids and meters)

€ εκατ.	Οφέλη	Κόστη	
	2.443	1.773	
Μείωση κατανάλωσης	1.075	975	Κόστος μετρητών
Καλύτερη ακρίβεια τιμολόγησης	342	355	Κόστος οθόνης
Μείωση κόστους CO2	269	160	Υποδομές επικοινωνίας κλπ
Λοιπά	757	284	Λοιπά
Μείωση κατανάλωσης ενέργειας			5%
Μετατόπιση φορτίων αιχμής, % συνολικής κατανάλωσης			5%

συστημάτων των μη διασυνδεδεμένων νησιών, τη διασφάλιση της ομαλής και ισοτιμής πρόσβασης στο δίκτυο από καταναλωτές και παραγωγούς διεσπαρμένης παραγωγής και τη διασφάλιση της λειτουργίας της αγοράς προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας.

Σήμερα, στην ελληνική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας, δραστηριοποιούνται, μαζί με τη ΔΕΗ που κατέχει δεσπόζουσα θέση, 10 προμηθευτές, ενώ στο δίκτυο έχουν συνδεθεί 56.066 μονάδες ΑΠΕ με συνολική ισχύ που ξεπερνά τα 3.880 MW ή το περίπου 75% του δυναμικού ΑΠΕ στην χώρα. Προκειμένου να γίνει η μετάβαση στην οικονομία μηδενικού άνθρακα με ασφάλεια και αποδοτικότητα για τους καταναλωτές, απαιτείται μια ριζικά νέα φιλοσοφία σχεδιασμού και λειτουργίας των συστημάτων διανομής και η υιοθέτηση νέων, καινοτόμων τεχνολογιών. Ο ΔΕΔΔΗΕ έχει οργανώσει και συμπεριλάβει στο επιχειρησιακό του πρόγραμμα 12 στρατηγικά έργα ύψους άνω των €230εκατ., που αποτελούν τα πρώτα βήματα που θα οδηγήσουν το δίκτυο στην εποχή των «έξυπνων δικτύων». Τα έργα αυτά αφορούν στην δημιουργία/εκσυγχρονισμό κέντρων ελέγχου δικτύων για διάφορες περιοχές της χώρας, αναβάθμιση εξοπλισμού τηλεχειρισμών, εγκατάσταση συστημάτων γεωγραφικών πληροφοριών και εξυπηρέτησης πελατών, αναβάθμιση προγραμματισμού ανάπτυξης δικτύων, δημιουργία υποδομών μη διασυνδεδεμένων νησιών, ανάπτυξη «έξυπνων νησιών», τηλεμέτρηση πελατών, κ.α.

Η Ελλάδα είναι μια από τις χώρες της ΕΕ που έχουν δεσμευτεί για την εγκατάσταση έξυπνων μετρητών στο 80% των καταναλωτών μέχρι το 2020. Επιπλέον, έχει ήδη πραγματοποιηθεί ανάλυση κόστους – οφέλους, η οποία απαιτείται να επικαιροποιηθεί, και αυτό θα γίνει μέσα από πρώτα συμπεράσματα που θα προκύψουν από το πιλοτικό έργο του ΔΕΔΔΗΕ για τους έξυπνους μετρητές που βρίσκεται σε εξέλιξη.

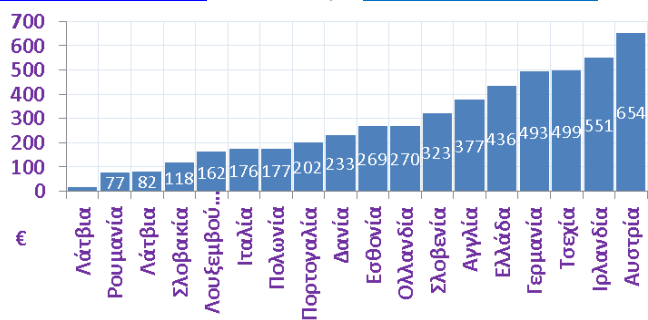
Η αρχική εκτίμηση δείχνει σημαντικά θετικά περιθώρια για τη χώρα (Πίνακας 3). Σημειώνεται ότι έχει καταγραφεί ένα ιδιαίτερα μεγάλο όφελος ανά εγκατεστημένο μετρητή (Διάγραμμα 7), που προκύπτει και ως αποτέλεσμα της σημαντικής εξοικονόμησης ενέργειας που μπορεί να επιτευχθεί (Διάγραμμα 8), καθώς και της μεγάλης μετατόπισης των (ακριβών) φορτίων αιχμής που μπορεί να επιτευχθεί στην Ελλάδα (Διάγραμμα 9) με παράλληλη βέλτιστη αξιοποίηση των φορτίων ΑΠΕ σε σχέση με τις διαθέσιμες άλλων μονάδων παραγωγής (Διάγραμμα 10). Τονίζεται τέλος ότι σημαντικό μέρος του κόστους εγκατάστασης που καταγράφει ο Πίνακας 2 αφορά εξοπλισμό που βρίσκεται στις παραγωγικές δυνατότητες Ελληνικών επιχειρήσεων. Το στοίχημα είναι συνεπώς η έγκαιρη κινητοποίηση του εγχώριου δυναμικού για τη μεγιστοποίηση της εγχώριας προστιθέμενης αξίας αυτής της σημαντικής επένδυσης.

Στο πλαίσιο αυτό, αναμένεται να δημιουργηθούν πολλές επιχειρηματικές ευκαιρίες σε διάφορους κλάδους υψηλής τεχνολογίας, ιδιαίτερα της ενέργειας, αλλά και της πληροφορικής και των τηλεπικοινωνιών, καθώς θα δοθεί η δυνατότητα στις επιχειρήσεις να αναπτύξουν νέες εφαρμογές για τα «έξυπνα δίκτυα» αλλά και πλήθος άλλων λύσεων. Προς την κατεύθυνση αυτή απαιτείται η έγκαιρη ενημέρωση, όσον αφορά στις προδιαγραφές, και η παροχή χρόνου προετοιμασίας μέσω κατάλληλου προγραμματισμού, επιχειρήσεων όπως, για παράδειγμα, οι εταιρείες RayCap, Landis-Gyr, MLS, Olympia, Intracom, OTE αλλά και άλλες που εξειδικεύονται στις σχετικές τεχνολογίες.

Εκφράζονται, πάντως, από ορισμένες πλευρές επιφυλάξεις κατά πόσον το υφιστάμενο ρυθμιστικό πλαίσιο στην Ελλάδα είναι σε θέση να παρέχει τα απαραίτητα κίνητρα για να γίνουν οι επενδύσεις που θα ανοίξουν το δρόμο για την αποδοτικότερη διαχείριση των δικτύων. Η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας θα μπορούσε, ενδεχομένως, να ενθαρρύνει την χρηματοδότηση έργων που οδηγούν μεσομακροπρόθεσμα στη μείωση του λειτουργικού κόστους, παρέχοντας αυξημένες αποδόσεις κεφαλαίων, σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές άλλων Ευρωπαϊκών χωρών. Για παράδειγμα στη γειτονική Ιταλία, η ρυθμιστική αρχή, προκειμένου να παρέχει φορολογικά κίνητρα για τη χρηματοδότηση έργων που αφορούν στα «έξυπνα δίκτυα», αυξάνει τη μεσοσταθμική απόδοση επενδύσεων κεφαλαίου κατά 2% για τέτοιου είδους έργα, ενώ στη Βρετανία από το 2005, οι διαχειριστές μπορούν να δαπανούν το 0,5% του ετήσιου κύκλου εργασιών τους σε έργα για «έξυπνα δίκτυα», μέσω μιας ευρύτερης πρωτοβουλίας για τη χρηματοδότηση της καινοτομίας. Τέλος, τίθενται, ενδεχομένως, και θέματα δημιουργίας κατάλληλου νομοθετικού πλαισίου για την προώθηση της εγκατάστασης έξυπνων μετρητών και ψηφιακών συστημάτων διαχείρισης καταναλώσεων ηλεκτρικής ενέργειας και κατανομής φορτίων, που θα πρέπει να αντιμετωπισθούν.

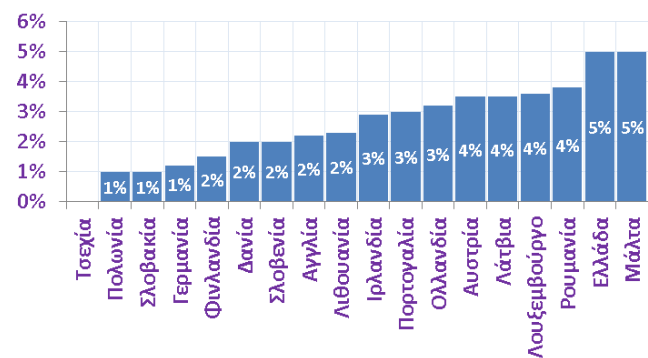
Διάγραμμα 7: Τυποποιημένο όφελος ανά σημείο μέτρησης για έξυπνο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας.

(Ευρ. Επιτροπή, 2014, ιστοσελίδα για [Smart grids and meters](#))

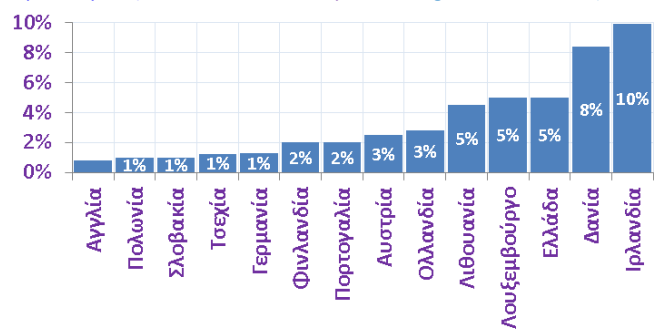
Διάγραμμα 8: Δυνητική εξοικονόμηση ενέργειας σε σχέση με συνολική κατανάλωση ηλεκτρικού ως αποτέλεσμα εγκατάστασης έξυπνων δικτύων.

(Ευρ. Επιτροπή, 2014, ιστοσελίδα για [Smart grids and meters](#))

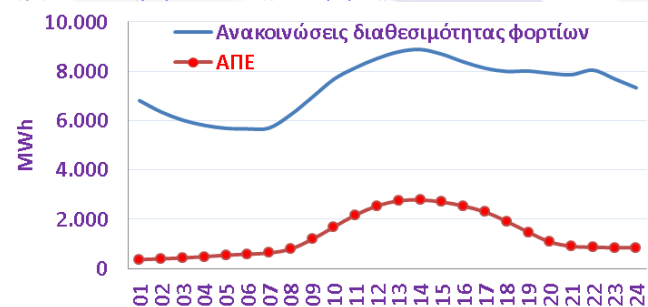
Διάγραμμα 9: Δυνητική μετατόπιση φορτίων αιχμής σε σχέση με συνολική κατανάλωση ηλεκτρικού ως αποτέλεσμα εγκατάστασης έξυπνων δικτύων.

(Ευρ. Επιτροπή, 2014, ιστοσελίδα για [Smart grids and meters](#))

Διάγραμμα 10: Δηλωμένα φορτία εκτός ΑΠΕ για την 19/7/2015 και κατά προτεραιότητα εισαγωγή στο σύστημα φορτίων ΑΠΕ, με κορύφωση το μεσημέρι και χαμηλό νωρίς το πρωί.

(Πηγή ΛΑΓΗΕ, [ημερίσια στοιχεία αγοράς](#))

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

Ενεργητικό € 435 δισ. 72% συνόλου*	Ίδια κεφάλαια € 58 δισ. 44% συνόλου*	Πωλήσεις € 77 δισ. 46% συνόλου*	Προ φόρων κέρδη € 2,4 δισ. ** 44% κερδών***
Εργαζόμενοι 220.000	Μισθοί € 4,6 δισ.	Ασφαλ. εισφορές € 2 δισ.	Φόρος επί κερδών € 1,6 δισ.

* Άθροισμα δημοσιευμένων ισολογισμών ΑΕ και ΕΠΕ

** Άθροισμα κερδών και ζημιών όλων των επιχειρήσεων

*** Φορολογητέα κέρδη κερδοφόρων επιχειρήσεων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει.

Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής.

Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προστιθέμενης αξίας.

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα

T: 211 5006 000

F: 210 3222 929

E: info@sev.org.gr

www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh

B-1000 Bruxelles

M: +32 (0) 494 46 95 24

E: sevbrussels@proximus.be

Ακολουθήστε μας στα Μέσα Κοινωνικής Δικτύωσης:

